

Information från direktstödskommittén den 11 december 2020

För Sverige deltog Marie Törnquist, Else-Marie och Mathias Sandin-Lindkvist från Jordbruksverket.

Sammanfattning

- Många oklarheter kring utformningen av eco-schemes kvarstår
- Flera MS ifrågasätter varför eco-schemes ska tolkas strängare mot WTO-regelverket än förgröningen
- Många MS undrade hur och om eco-schemes kan riktas
- JRC (Joint Reseasch Centre) föredrog hur data på mulljordar kan hanteras för uppföljning av GAEC2.
- KOM presenterade ett planerat ändringsförslag som ska likställa undantagen i yttre randområden och på de små egeiska öarna med de som tillämpats i övriga EU avseende användning av ny teknik.

1. Frågor och svar om Eco-schemes

KOM inledde med att kommentera vissa delar i det utskickade dokumentet med frågor och svar om eco-schemes. Svaren på MS frågor utgår från KOMs ursprungsförslag fram till det att förordningen är beslutad. Det har kommit in många frågor bl.a. till geohubben om tillämpningen av eco-schemes. KOM påminde på att eco-schemes ska gå till genuin brukare och att det måste vara stödberättigad areal.

Dokumentet tar upp olika grunder för ersättningsnivån och en del om WTO-regler i förhållande till eco-schemes. På rådsarbetsgruppen den 25 november togs också upp hur ersättningar enligt artikel 28.6(a) och 28.6(b) ska utformas. Alla eco-schemes ska vara klassificerad efter ersättningsvariant Kalkylbaserade ersättningar är mer kända eftersom de förekommer i landsbygdsprogrammen. Det finns också svar om sanktioner i dokumentet.

MS frågor

Ett MS undrade hur incitamentsbaserad ersättning tar hänsyn till områden för kompensationsstödet och miljöersättningar i pelare 1. Kan vi ha olika ersättningar i dessa områden? Kan vi ha ersättningar som är kalkylbaserade och incitamentsbaserade på samma block? T.ex. en incitamentsbaserad ersättning och en kalkylbaserad ersättning för avbrottsgrödor i växtföljd på samma block? Man ville ha högre ersättning för vissa grödor än andra. De vill kunna ersätta vissa grödor som eco-schemes inom pelare 1 och andra grödor som ekologisk produktion i pelare 2.

SE frågade hur Kommissionens bedömning av begreppet "no backsliding" kommer att se ut och vad MS ska jämföra med. SE efterfrågade också klagande kring de svar som indikerar att ett eco-scheme som betalas enligt 28.6a bara kan betalas ut till de hektar där åtgärden sker.

Flera MS gjorde jämförelser mellan förgröningen och de avlägsna produktionskopplingar som finns i förgröningen idag – varför var de inte några problem. Förgröningsstödet är incitamentsbaserat och ändå innehöll det möjlighet till att exempelvis ersätta för fånggröda.

Ett MS frågade även om eco-schemes för träda som går utöver kraven på miljöyta I GAEC 9. Kan MS betala ersättning för varje hektar träda eller bara för det som går utöver kravet I GAEC 9?

Ett annat MS vill veta mer om eco-schemes och djurtäthet då det är oklart vilka begränsningar i svarsdokumentet som rör 28.6a respektive 28.6b.

Ett land undrade om det är möjligt att 30% av ett område kan erhålla ersättning för eco-schemes även om hela området har av kostnaderna som tas upp i kalkylen?

Går det att garantera lantbrukaren en viss årlig summa i ersättning om lantbrukaren går in i en överenskommelse om ett flerårigt eco-schemes? Och är det flerårigt åtagande för både MS och lantbrukaren?

Vad gäller för ekologisk produktion som först är omställning och därefter certifierad ekologisk produktion, Kan överenskommelsen vara först en tvåårig ersättning för omställning och att lantbrukaren därefter måste fortsätta med ersättningen så att det totalt blir fem år. Kan MS göra överenskommelser för eco-schemes med lantbrukarna som går längre än 2027?

MS frågade också om konstruktion av eco-schemes och olika möjligheter med paketlösningar.

Kommissionens svar

Kommissionen inledde med att säga att det krävs en hel del arbete för att reda ut alla frågor.

WTO-regelverket och jämförelser med förgröningen

Kommissionen svarar att påståendena från MS är inte korrekta utan anser att WTO-reglerna lyfts på ett annat sätt för eco-schemes än när förgröningen infördes. Hänsyn togs till WTO-reglerna. Hela jordbruksarealen med åkermark och permanenta gräsmarker ingår i förgröningsstödet.

Gröddiversifieringen påverkar inte besluten om att marken måste odlas eftersom det är godkänt med träda. Permanenta grödor undantogs från kraven i förgröningen men de fick ändå förgröningsstöd. Ekologiska fokusarealer innehåller produktionsgrödor. Kommissionen försvarade det gentemot WTO.

KOM hänvisade också till de erfarenheter från WTO-processer som ES har kring oliver där det förekommit en del diskussion samt antidumpningsåtgärder pga att direktstöden av vissa länder ansetts driva produktion. KOM menade också att de ser ett fall om amerikansk bomull som Brasilien drivit inom WTO kan vägleda i vad som kan anses vara produktionsdrivande.

Förgröningen var obligatorisk men eco-schemes är en miljöersättning och det skiljer sig åt. KOM menar därför att det inte går att dra slutsatser från det som varit. Eco-schemes med incitamentsbaserad ersättning ska inte påverka lantbrukarens beslut om produktion och MS kan inte rikta sådana eco-schemes bara mot permanenta gräsmarker och utesluta lantbrukare med bara arable land. Det går ändå att sätta upp eco-schemes för Natura 2000 områden och för vissa regioner. Det går inte att ha incitamentsbaserad ersättning för vissa produktionstyper och inom WTO finns ett avgörande som just gäller produktionstyp.

Kalkylbaserade eco-schemes kan gå till vissa produktionstyper och därför kan de båda typerna av ersättning kombineras men de får inte överlappa.

KOM svarar att det är en möjlighet för MS att erbjuda fleråriga eco-schemes med det är inte något krav. Det är striktare budgetregler inom pelare 1. Regeln om 1+2 år för utbetalning gäller inte och det är annorlunda regler för outnyttjade medel. För pelare 2 är det tillåtit med utbetalning av stöd efter programperioden men för pelare 1 är det inte möjligt med stöd efter 2027.

Utformning av eco-schemes

Det går bra att utforma eco-schemes för regioner t.ex. Natura 2000 områden. Det går att utforma flera eco-schemes för att lösa samma miljöproblem som kan finnas på en och samma gård. Om till exempel lutande mark leder till miljöproblem kan det finnas två olika eco-schemes för att lösa miljöproblem som uppkommer p.g.a. lutande mark.

KOM svarar ES att det går samtidigt att ha ett eco-schemes som hanterar obevuxen mark och ett för avbrottsgrödor i växtföljden.

Miljöersättningar kan både finnas inom pelare 1 och 2 men med kalkylbaserad ersättningsnivå. Kalkylbaserade ersättningar kan gälla all areal på gården. Eco-schemes med incitamentsbaserade ersättning kan inte bara gälla vissa markslag och som SE frågade även om de omfattar åtgärder för gödsling eller användning av växtskyddsmedel.

Som svar till ES säger kommissionen att djurtäthet endast kan hanteras inom eco-schemes genom att sätta en gräns för antalet djur per hektar, det kan vara en minsta eller en högsta gräns för antalet djur per hektar. (Vi noterar här att KOM inte refererar till ORDFs omskrivningar när det gäller djurenheter).

På svaret från SE om back-sliding svarade KOM att de kommer att göra en helhetsanalys av ländernas tillämpning av förgröning och övriga åtgärder idag. KOM kommer sen att väga in MS tillämpning av grundvillkor mm. De kommer att bedöma värdet från helhetsanalysen när allt är redovisat från MS.

GAEC 9 kräver att minst en andel av åkermarken är miljöyta. Eco-schemes kan vara top-up till GAEC 9 och träda är möjligt.

PL frågade om eco-schemes kan betalas ut för en andel av marken och att vissa åtgärder genomförs där. KOM svarade att det behöver vara vissa hektar där ersättning utgår och att det går att välja ut vissa lantbruk. KOM menar att det beror på behovet av åtgärder och att det inte är något problem att ange vissa kriterier för de lantbruk som ska erbjudas eco-schemes.

Sammanfattning av KOM

Kommissionen kommer komplettera frågor- och svarsdokumentet med en del av de frågor som ställts idag. De som inte fick tillfälle att ställa sina frågor idag kan skicka in frågor före onsdag nästa vecka.

KOM konstaterade att en stor del av 2021 kommer att handla om att förstå hur eco-schemes kan användas och de kommer att arbeta vidare för att höra vad MS har för frågor om eco-schemes.

KOM summerade att många frågor idag har handlat om WTO-regler men ville uppmana MS att vara mer ambitiösa än att sikta på att bara klara WTO:s gröna box. Dessa regler säger inget om det tillkommande värdet för miljön.

2. Genomförande av GAEC 2 (identifikation och kartläggning)

JRC började med att gå igenom varför GAEC 2 behövs. Det är för att stänga in koldioxid i markerna. Det finns ett problem med nyligen restaurerad åkermark på torvmarker som gör att koldioxidläckage uppstår. Ca 50 % av läckaget från markerna är från nyligen konverterad åkermark. IPCC har konstaterat att markanvändningen på dessa marker är betydande för att stoppa koldioxidläckaget. Det som påverkar mest är dränering, plöjning och biomassan på markerna.

Dessa marker är perfekta att använda CbM på, i framtiden AMS (arealövervakning) istället. Det gör att det går att övervaka markerna under hela året utan fältkontroller, samt att det går att ge lantbrukare tidiga besked om någon regel inte uppfylls vilket ger tidiga besked och korrekta utbetalningar.

JRC har tidigare visat hur MS kan ta hand om överlappningar mellan olika lager med olika upplösningar. När överlappningen är mindre än 20 % åt något håll kan blocket klassas som antingen inne i eller utanför mappningen. Om överlappningen är större än så bör MS göra större undersökningar och kanske vidta åtgärder som att dela upp blocken.

JRC föreslog att MS ska använda sig av redan existerande data som finns och utveckla ett system för att märka block som ligger på torvmark med dem. JRC står beredda att ge hjälp för att ta fram en metod som fungerar. De anser också att MS ska ta fram ett regelverk som är enkelt att kontrollera via AMS vilket också kommer göra GAEC 2 enkel att rapportera i indikatorn då resultatet blir detsamma.

JRC svarade på MS frågor att det är svårt att se exakt vilken mark som är rik på kol. Däremot går det att använda existerande data för att göra en välgrundad analys om vilka marker som berörs. Det är också svårt att använda satelliterna för analyser av våtmarker. KOM bjöd in MS som vill arbeta fram strategier för genomförande och mappning av GAEC 2 att höra av sig till dem någon gång under våren.

3. Modifiering i efterhand av undantagen från 809/2013 för de yttre randområdena (POSEI) och små egeiska öarna (SAI)

KOM informerade kort om att de vill modifiera de undantag inom kontroller som tilläts under 2020 med anledning av COVID-19. Undantagen för stöden inom POSEI och Grekland behöver linjeras med de andra utifrån ny teknik och tidsramar.

4. Övriga frågor

KOM (Pierluigi Londero) berättade som på onsdagens expertgrupp att flera MS hade framfört behov av undantag från kontrolregelverket (809/2014) även 2021 med anledning av COVID-19. KOM har fått önskemål i alla sorters forum, tex rådet. Undantagen gäller inte bara direktstöd utan marknadsordning mm.

KOM tillstod att användningen av undantagen var utbredd men väldigt få MS använde MS undantag och i synnerhet inte möjligheterna med alternativa kontrollmetoder bla pga att besluten kom så sent att det inte fanns tid att sjösätta ny teknik inför kontrollsäsongen.

KOM underströk att de inte kan veta idag hur situationen ser ut 2021 och att det ännu är för tidigt att säga att det finns behov av undantag.

Eftersom frågeformuläret pekar på behov av tidiga besked för att använda alternativa metoder så tittar KOM på möjligheten för ett annat spår för sådana undantag eller regeländringar. KOM kommer tillbaka med information på kommittén i januari.

4. Nästa möte

Nästa möte i kommitté planeras till 26/1 och då kommer man att diskutera vidare om möjligheter för fortsatta undantag för alternativa metoder i kontroller.